

BUSINESS PLAN

Lenteland coöperatie 2026

INHOUD

- 3** Inleiding
- 4** Achtergrond
- 5** Boerderijen ontwikkelen
- 6** Boeren werven, selecteren en ondersteunen
- 7** Boeren opleiden
- 8** Impactmonitoring
- 9** Toekomstperspectief
- 10** Team
- 12** Begroting
- 13** Bestedingen

INLEIDING

De Lenteland coöperatie is in december 2022 opgericht en heeft in de loop van 2023 de meeste activiteiten van stichting Lenteland over genomen. Stichting Lenteland is in maart 2021 opgericht en ontwikkelt sinds die tijd “regeneratieve gemeenschapsboerderijen”, met een belangrijke focus op ondernemerschap. In dit document lees je wat dit model inhoudt en hoe het zich ontwikkelt.

Een belangrijk onderdeel van het Lenteland-model is burgerparticipatie: het idee dat mensen zelf (mede-)eigenaar kunnen worden van kleinschalige, multifunctionele boerderijen. Ze halen er een groot gedeelte van hun voedsel, zoals groenten, fruit en noten en gebruiken de boerderij als plek om samen te komen, te overnachten, een vergaderruimte te huren en mee te denken over gemeenschapsactiviteiten.

Begin 2026 telt Lenteland zeven boerderijen, allemaal in coöperatieve vorm en met de mogelijkheid voor burgers om mede-eigenaar te worden. Een mooie ontwikkeling, maar nog lang niet iedereen woont in de buurt van zo'n boerderij. De landelijke Lenteland coöperatie maakt het daarom mogelijk om mede-eigenaar van meerdere boerderijen tegelijk te worden, ook voor mensen die niet direct in de omgeving van een locatie wonen.

Lenteland ontwikkelt met een klein kernteam nieuwe boerderijen. We zoeken geschikte percelen, werven en selecteren boeren, ondersteunen hen bij het opbouwen van een toekomstbestendig bedrijf en ontwikkelen aanvullende diensten voor en met de boerderijen. De coöperatie trekt kapitaal aan door de uitgifte van certificaten, waarmee meer Lenteland boerderijen ontwikkeld kunnen worden.

ACHTERGROND

In het beleidsplan van stichting Lenteland en op de website van Lenteland is veel informatie te vinden over de achtergrond van onze plannen en de wijze waarop we dat uitvoeren.

Regeneratief

Lenteland heeft een duidelijke visie op de noodzaak van toekomstbestendige landbouw, waarin het onderscheid tussen “natuur” en “landbouw” steeds meer vervaagt. Er is overtuigend bewijs dat we met de juiste praktijken, die altijd grotendeels context-specifiek zijn (dus afhankelijk van o.a. de plek), veel mensen kunnen voorzien van gezondere voeding en tegelijkertijd de natuur kunnen herstellen. Het resultaat: meer biodiversiteit, hogere koolstofopslag in de bodem, rijker bodemleven, betere waterretentie, meer weerbaarheid tegen droogte en voedzamere gewassen. Of we dit nu natuurinclusieve landbouw, agro-ecologie of regeneratieve landbouw noemen, is minder relevant. Het gaat om wat we in de praktijk realiseren.

Gemeenschappelijk

Daarnaast hebben we een sterke overtuiging over het concept van de commons: grond gemeenschappelijk bezit zou moeten zijn, van iedereen, of beter nog: van niemand. Daarom kan de grond onder een Lenteland boerderij nooit worden verkocht en wordt deze blijvend bestemd voor agro-ecologisch en gemeenschappelijk gebruik.

Ondernemerschap

Tot slot stimuleren we dat de gemeenschap rondom een boerderij de boer actief ondersteunt en hem of haar een goed “living model” biedt. Een term die we bewust verkiezen boven “businessmodel”. In dit model staan ondernemerschap en creatief eigenaarschap van de boeren centraal. Zo ontstaat er vaak meer sociale cohesie in een buurt om de boerderij heen, vanuit het gevoel dat mensen weer iets samen doen en samen werken aan een gezonde, weerbare, levende omgeving.

BOERDERIJEN

ontwikkelen

Momenteel (januari 2026) hebben we zeven boerderijen, elk in een ander stadium van ontwikkeling. De twee oudste daarvan hebben net hun vierde seizoen achter de rug.

De Strackxhoeve is in januari 2022 opgestart en Erve Kiekebos in mei 2022. In oktober 2023 gingen de boeren op 't Sierveld in Zuid-Limburg van start, waar inmiddels gewerkt wordt aan de uitbreiding met nieuwe bedrijfstakken. In december 2023 vond de overdracht van 't Gagel in Lochem plaats, waarna de boeren in februari 2024 hun intrek namen. In het voorjaar van 2025 gingen de boeren van de Wieckse aan de slag in Enschede. En in oktober 2025 startten de boeren op De Roesteling, de eerste Lenteland boerderij in Noord-Brabant. De tweede Brabantse locatie, in Tilburg, is inmiddels aangekocht; het selectieproces voor de boeren van boerderij Klein Tilburg is daar in volle gang.

Een belangrijk onderdeel van het werk van Lenteland is het begeleiden van bestaande boerderijen naar duurzame winstgevendheid en sterke, goed functionerende teams. Tegelijkertijd blijven we actief zoeken naar nieuwe locaties. We hebben de ambitie om de komende jaren nog een tiental boerderijen te ontwikkelen. Met het oog op de toekomst, hanteren we daarbij duidelijke criteria.

In het kort:

- **Perceel:** vanaf circa 10 hectare en enigszins aaneengesloten en rondom het bouwvlak.
- **Bebouwing:** een bedrijfswoning voor de boeren en een aantal, maar niet te veel, bijgebouwen (bijv. oude stallen).
- **Bestemming:** bij voorkeur agrarisch.
- **Ligging:** een prettige plek, niet direct naast een grote weg of intensieve veehouderij, ruim boven zeeniveau (met het oog op de komende 200 jaar) en dichtbij grotere woonkernen, zodat verkoop in de korte keten mogelijk is.

Voor elke boerderij richten we een aparte coöperatie op, waar vervolgens mensen uit de buurt en andere geïnteresseerden klant en mede-eigenaar van kunnen worden (via certificaten).

BOEREN

werven, selecteren en ondersteunen

Ondernemerschap is een kernwaarde binnen Lenteland en precies dit maakt ons anders dan veel organisaties met vergelijkbare ambities. We geven onze boeren de ruimte om écht ondernemer te zijn: creatief, verantwoordelijk en eigenaar van hun bedrijfsvoering. Zij zijn tenslotte degenen die de boerderij dagelijks draaiende houden, grote verantwoordelijkheden op zich nemen en beschikken over de juiste kennis en papieren.

We weten dat het voor de meeste mensen die graag een Lenteland boerderij zouden runnen simpelweg onhaalbaar is om dit zelfstandig te realiseren. Alleen al omdat grondprijzen in Nederland de afgelopen jaren explosief zijn gestegen. Voor een gemiddelde boerderij verwachten we te moeten investeren in de orde van €2 à 3 miljoen in grond en gebouwen, plus nog circa €500.000 om de exploitatie goed op te starten.

Een belangrijk onderdeel van ons model is daarnaast dat we boeren in de eerste, verlieslatende jaren een basisinkomen bieden. Zo kunnen zij zich volledig richten op het opbouwen van een gezonde, toekomstbestendige bedrijfsvoering.

Het is voor ons belangrijk om aan te tonen dat Lenteland boerderijen, naast ecologische en sociale winst, ook economisch duurzaam kunnen opereren. Daarom selecteren we boeren die niet alleen praktische kennis hebben van agro-ecologie en tuinbouw, maar ook ondernemerschap in het team meebrengen. We weten inmiddels dat vaardigheden als plannen, begroten, administreren, communiceren, sales en marketing, stressbestendigheid en het kunnen schakelen tussen strategie en operatie minstens zo bepalend zijn voor een succesvolle opstart.

Het Lenteland-team heeft ruime ervaring met ondernemerschap op verschillende terreinen en zet die in om de juiste boeren te selecteren én hen tijdens en na de opstart te begeleiden. Dat doen we met bedrijfseconomisch advies en door expertise beschikbaar te stellen op het gebied van marketing, communicatie, teamvorming, events, agroforestry en impactmonitoring.

BOEREN

opleiden

Uit ons verkennend onderzoek blijkt dat een groeiende groep mensen een actieve rol wil vervullen als boer, tuinder of ondernemer binnen de voedseltransitie (specifieker de regeneratieve landbouwbeweging.) Veel van hen missen echter nog kennis, praktische ervaring, een relevant netwerk of de benodigde inzichten om de stap met vertrouwen te zetten. Met het Lenteland Jaarprogramma spelen wij in op deze behoefte. Het programma biedt deelnemers inzicht in de mogelijke rollen binnen de regeneratieve landbouw én bereidt hen voor om deze rol te kunnen vervullen.

Jaarprogramma

Het programma bestaat uit drie tweedaagsen op verschillende boerderijen in het land, begeleid door een ervaren facilitator. Tijdens deze bijeenkomsten werken deelnemers aan persoonlijk leiderschap, verdiepen zij zich in zowel theoretische als praktische kennis, en ontwikkelen zij hun eigen bedrijfsplan.

Daarnaast volgen zij vijf kennisdagen waarin specifieke thema's centraal staan, waaronder agroforestry, holistisch begrazen, LEAN-management voor tuinderijen, voedselverwerking (inclusief wet- en regelgeving) en communicatie & crowdfunding.

Tot slot worden deelnemers gestimuleerd om een coach te vinden, ontvangen zij peer-to-peer feedback en lopen zij stage op een plek naar keuze, zodat zij zoveel mogelijk praktijkervaring opdoen.

Gedurende het jaar biedt het programma deelnemers theoretische kennis, praktische vaardigheden, netwerkcontacten en begeleiding om daadwerkelijk de stap richting ondernemerschap in de regeneratieve landbouw te kunnen zetten. Hoewel niet iedere deelnemer zal uitstromen als (Lenteland)boer, verwachten wij hen in alle gevallen een wezenlijke stap verder te helpen in hun regeneratieve ontwikkeling en professionele zoektocht.

IMPACTMONITORING

Voor de verdere opschaling van Lenteland en van regeneratieve landbouw in het algemeen is het essentieel om de impact van onze werkzaamheden aantoonbaar te maken. Daarom werken we samen met onze boeren en de Wageningen University & Research (WUR) aan een ecologisch monitoringsprogramma. Dit systeem is ontwikkeld om ecologische, sociale én economische effecten meetbaar te maken.

Met dit monitoringsprogramma krijgen we meer inzicht in de impact van regeneratieve landbouw en van specifieke activiteiten op de boerderijen. Het helpt ons om meer specifiek resultaten te tonen en leerprocessen te faciliteren, op zowel ecologisch, sociaal als bedrijfseconomisch vlak. Met de kennis die we vergaren kunnen we werkzaamheden bijsturen, om zo een gezond bedrijf neer te zetten en tegelijkertijd zo veel mogelijk bij te dragen aan al het leven rond de boerderij (bodem, biodiversiteit en mensen).

We zien dat ook grotere financiers waarde hechten aan een dergelijk transparant en betrouwbaar monitoringssysteem. Het vergroot voor hen het inzicht in de impact van hun investeringen. Het Lenteland-team investeert daarom substantieel in de ontwikkeling, uitvoering en doorontwikkeling van dit systeem.

In 2025 is de ecologische monitoring geïntroduceerd op onze boerderijen. Ook zijn we gestart met de ontwikkeling van een online tool voor de invoer en rapportage van metingen. Gezien het strategische belang hiervan hebben we een nieuwe medewerker aangesteld als coördinator van het monitoringsprogramma.

TOEKOMSTPERSPECTIEF

In 2026 zal het Lenteland-team zich richten op het verder uitbouwen van de Lenteland boerderijen, hen intensief ondersteunen bij het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten en het vergroten van de landelijke beweging van supporters.

Onze doelstellingen voor de komende jaren zijn:

- **Meer Lenteland boerderijen.** We zoeken nieuwe locaties, regelen voorfinanciering, selecteren boeren en ondersteunen bij de opstart.
- **Economisch gezonde boerderijen.** Bestaande boerderijen krijgen intensieve begeleiding op bedrijfsvoering, communicatie en regeneratieve praktijk. Er zijn vaste maandelijkse uitwisselingen en kwartaal-meetings. Een agroforestry-adviseur ondersteunt bij ontwerp, aanleg en rendabiliteit. En twee bedrijfskundigen helpen mee bij het aanscherpen van bedrijfslijnen en het verbeteren van operationele processen en winstgevendheid.
- **Meer regeneratieve boeren.** We leiden nieuwe boeren op via twee trajecten:
  - De Regeneratieve School: praktijkgericht scholingsaanbod door boeren, voor iedereen die regeneratief wil leren boeren.
  - Het Lenteland Jaarprogramma: éénjarig leertraject waarin deelnemers kennis, een bedrijfsplan en een team ontwikkelen om hun eigen regeneratieve boerderij te starten.
- **Meer bekendheid en betrokkenheid.** We vergroten zichtbaarheid en het investeerdersnetwerk via media, eigen kanalen, sociale media, evenementen en gerichte campagnes.
- **Impactmonitoring.** Samen met diverse kennis- en onderzoekspartners ontwikkelen we een monitoringsprogramma om ecologische, sociale en economische impact meetbaar te maken en te delen met geïnteresseerden. Dit versterkt inzicht, leerprocessen en vertrouwen van investeerders.
- **Netwerk en samenwerking.** We bouwen actief aan een breed netwerk. Kennis van de boerenpraktijk voeden we terug in gezamenlijke initiatieven en campagnes ten bate van het bevorderen van de landbouwtransitie en het creëren van grotere bewustwording in de samenleving.

TEAM

In een klein bevlogen team werken we aan het realiseren van de doelstellingen van Lenteland. Samen zijn we goed voor zo'n 6,5 fte. Een deel is zelf parttime boer, in opleiding tot boer, of combineert dit werk met andere ondernemingen of functies. Zo blijven we dicht bij de praktijk én houden we een organisatie die snel kan schakelen. Hiernaast werken we met enkele vrijwilligers en soms met betaalde adviseurs.

Eline Veninga
Chef de Mission

Eline is de drijvende kracht achter het opstarten van nieuwe boerderijen, onderhoudt het contact met de boeren, buurtgenoten en betrokken organisaties en draagt eraan bij dat het Lenteland-team efficiënt opereert en zich ontwikkelt. Ze heeft 10 jaar ervaring in de foodretail (Jumbo, Albert Heijn, Marqt) en was betrokken bij o.a. de Slow Food Youth Academie.

Wouter Veer
Founder

Wouter is ondernemer en impact investeerder. In 2021 richtte hij Lenteland op, waarmee hij tientallen regeneratieve gemeenschapsboerderijen wil ontwikkelen. Wouter is ook mede-oprichter van BlueCity, een circulaire voorbeeldstad in het oude Tropicana zwembad in Rotterdam en oprichter van Springpact, een impact investeringsfonds.

Monique houdt van eerlijke verhalen met heldere taal en mooi beeld. Ze zet zich in voor projecten die direct bijdragen aan biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw, met communicatiewerk en met de handen in de grond. Vóór Lenteland werkte ze met bedrijven aan duurzame innovaties bij MVO Nederland.

Monique Boere
Communicatie

Na haar bachelor in Communicatie en Multimedia Design, werkte Melissa mee op boerderijen in Canada en Europa. Bij Lenteland komen haar passie voor storytelling, voedsel en regeneratieve landbouw samen. Ze houdt ervan om mooie, belangrijke verhalen zichtbaar te maken. Om mensen en projecten die ertoe doen een podium te bieden.

Melissa Nio
Communicatie & Events

Lexy heeft een financiële achtergrond en is opgeleid als wateringenieur. Ze werkte eerder voor een satellietdatabedrijf dat elke dag de aarde monitort en deze data gebruikt voor o.a. agrarische toepassingen. Bij Lenteland gaat Lexy een impact monitoringsstrategie opzetten. Ze wil de transitie naar regeneratief boeren kwantificeren en op die manier kracht bij zetten.

Lexy Ratering Arntz
Impactmonitoring

TEAM

Loet Paulussen
Boeren & percelen

Loet wil zich inzetten voor een agrarisch landschap waarbij natuur en voedselproductie hand in hand kunnen gaan. Na haar opleiding agro-ecologie en haar ervaring als biologisch tuinder, werkt zij nu met haar praktische en theoretische kennis mee aan de doelstellingen van Lenteland. Daarnaast is ze een van de twee boeren bij De Groentegaard.

Michelle Smid
Partnerships & educatie

Michelle ziet regeneratieve landbouw als oplossing voor veel van onze hedendaagse uitdagingen. Ze liet het bedrijfsleven achter zich en studeerde recent af aan de biologische landbouwschool van Denemarken. Michelle is naast haar werk voor Lenteland werkzaam als zelfstandige.

Daan van Esch
Financien

Daan ondersteunt Lenteland en de boeren bij allerlei financiële en strategische vraagstukken. Hiervoor werkte hij bij de gemeente Rotterdam en bij het ministerie van LVVN. Hij is bestuurslid van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam en beheert een klein voedselbos in de buurt van Maastricht.

Eliane studeerde af in agro-ecologie. Ze heeft praktische ervaring met koeien, groenten, bloemen en vaste planten. Bij Lenteland richt ze zich op regeneratief onderwijs: de juiste kennis vindbaar maken voor boeren (in spe) en boeren ondersteunen in het ontwikkelen en delen van kennis, o.a. met de Regeneratieve school. Ze werkt ook bij Toekomstboeren, vooral gericht op 'toegang tot land'.

Eliane bakker
Educatie & commons

Jordy helpt boeren bij het ontwerpen en realiseren van agroforestry-systemen, met aandacht voor de juiste boom op de juiste plek, kwaliteit van plantgoed, economische haalbaarheid en - misschien het belangrijkste - aandacht voor de drijfveren en competenties van de boeren. Dat doet hij voor Lenteland, de Wageningen Universiteit (WUR) en voor Stichting ReGeneratie.

Jordy van Eijk
Adviseur agroforestry

Nathalie ondersteunt Lenteland bij verschillende processen en projecten. Op dit moment ligt haar focus op het Lenteland Jaarprogramma. Ze coördineert en organiseert de evenementen, gastlessen en communicatie. Ze studeerde internationale bedrijfskunde met een master in sociale impact van bedrijfskunde.

Nathalie Hollaar
Projectmanager

BEGROTING

In 2026 is Lenteland nog grotendeels afhankelijk van donaties en subsidies. De organisatie voert gesprekken met diverse fondsen en subsidieverstrekkers om aanvullende financiering voor 2026 en de daaropvolgende jaren te verzekeren. Daarnaast genereren de aangesloten boerderijen inmiddels inkomsten, waarvan een (beperkt) deel wordt afgedragen voor de ondersteuning die Lenteland biedt.

De kosten bestaan voornamelijk uit personeelslasten, ontwikkelingskosten voor impactmonitoring en het Jaarprogramma, en uitgaven voor marketing en communicatie.

Onderstaande tabel bevat de begroting van Lenteland voor 2025 en 2026.

Inkomsten	2025	2026
Ondersteuning boerderijen	74.000€	98.000€
Inkomsten jaarprogramma	31.000€	60.000€
Rente inkomsten	11.000€	16.000€
Exploitatiebijdrage coöp certificaten	50.000€	50.000€
Bijdragen fondsen en subsidies	537.000€	447.000€
Nieuwe fondsen en sponsors		pm
Totaal	703.000€	671.000€
Uitgaven		
Management kosten	150.000€	120.000€
Boerderij ondersteuning	194.000€	187.000€
Marcom, fondswerving & events	137.000€	177.000€
Jaarprogramma	108.000€	80.000€
Impactmonitoring	69.000€	91.000€
Reis- kantoorkosten en diversen	39.000€	39.000€
Totaal	697.000€	694.000€
SALDO	6.000,00€	-23.000€

BESTEDINGEN

In de statuten van de coöperatie is vastgelegd hoe de inleg van certificaathouders mag worden besteed.

Ten hoogste 40% wordt gebruikt om certificaten van Lenteland boerderijen te kopen. We hebben dit bedrag gemaximeerd, omdat deze certificaten niet makkelijk liquide te maken zijn. Er geldt een minimale termijn van twee jaar na aankoop voordat uitbetaling kan worden verzocht. Op dat moment kan een deel van het oorspronkelijke bedrag worden teruggevraagd.

Ten hoogste 20% wordt gebruikt om operationele kosten te dekken. Dit betekent dat de uitgaven uit de begroting grotendeels gedekt moeten worden door andere inkomsten, en dat ten minste 80% van het kapitaal van certificaathouders wordt aangewend voor de financiering van boerderijen.

Voor 2025 en 2024 zijn de operationele kosten van de coöperatie grotendeels gedekt door subsidies en valt de bijdrage dus veel lager uit dan 20%. Voor het aandeel van het kapitaal van de coöperatie dat naar leningen aan boerderijen gaat geldt geen maximum.

Mochten er vragen zijn, neem dan gerust contact op via info@lente.land of 085-0041980.

 lenteland
Lees meer op www.lente.land